

Лановська Г.І.,
*к.е.н., доцент кафедри менеджменту ЗЕДП,
Національний авіаційний університет, м. Київ.*

Мостенська Т.Л.,
*д.е.н, проф., декан факультету ФТМЛ
Національного авіаційного університету, м. Київ*

УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

У сучасному конкурентному світі одними з найважливіших цілей бізнесу для акціонерів є максимізація прибутку та створення ринкової вартості підприємства. Для досягнення своїх цілей інвестору необхідні певні інструменти, здатні виміряти потенційну цінність кожної інвестиційної можливості. Зрозуміло, що ці інструменти не передбачають точне майбутнє, вони просто надають інформацію та поради, які допомагають інвестору у прийнятті рішень. Серед цих критеріїв найпоширенішими видами є рентабельність інвестицій (ROI) та прибуток на акцію (EPS). В останні роки закордонні компанії найчастіше використовуються сучасні методи оцінки засновані на вартісно-орієнтованому підході, що включає такі показники, як економічна додана вартість (EVA), ринкова додана вартість (MVA), акціонерна додана вартість (SVA), грошовий потік віддачі інвестиції (CFROI) та додана вартість грошових коштів (CVA), що замінюють критерії, засновані на даних бухгалтерського обліку і є більш надійними.

Автори концепції EVA, в основі якої лежить принцип економічного прибутку, власники американської компанії Stern Stewart & Co., Джоел М. Штерн і Г. Беннетт Стюарт III. Вони стверджують, що грошові кошти пов'язані з двома елементами: аналіз ризику та вигоди. Вони також вважають, що ці елементи повинні бути включені у фінансову звітність як важіль

балансування. Оцінка вартості бізнесу за допомогою EVA є відповідним засобом для визначення ринкової вартості підприємства, тоді як EVA також надає цінну інформацію для різних галузей управління. Цей показник кількісно визначає значення, яке було додано в результаті здійснення оперативної діяльності протягом референтного періоду.

Економіка інновацій дозволяє припустити, що виживання фірми залежить від її здатності бути інноваційною в бізнесі. Інновації, однак, піддають компанії ризику, оскільки успіх інновацій невизначений. Тому власники акцій цих фірм вимагають додаткової компенсації за утримання (або інвестування) цінних паперів, оскільки інновація створює ризики для акціонерів.

Таким чином, економіку інновацій неможливо трактувати без посилання на очікування капіталу, що надається за допомогою визначення вартості компанії. EVA економічних інновацій забезпечує розважливу оцінку залишкових переваг економічних інновацій, що враховує додаткові витрати на вкладений капітал, а також економічну вигоду інновацій.

Отже, позитивне значення EVA свідчить, що компанія відчуває надлишок грошової суми чистого операційного прибутку після оподаткування (NOPAT) та вирахування грошової плати за капітал (як борг, так і власний капітал), а також про те, що бізнес структура отримала надлишковий реальний прибуток, після вирахування вартості інвестицій інвесторами з чистого прибутку. На сьогодні нормою для підприємств є декларування лише прибутку, не враховуючи при цьому вартості капіталу чи інвестицій. Для компаній, що знижують вартість (негативне значення EVA), чистий прибуток недостатній для покриття витрат інвесторів. Негативне значення EVA означає, що компанія має збитки після вирахування вартості капіталу. Проведене дослідження дозволило визначити, що першочерговою ціллю вартісно-орієнтованого методу в системі управління вартістю підприємства є стратегічний розвиток компанії через координацію мотивованого менеджменту щодо прийняття обґрунтованих стратегічних та тактичних рішень.

Слід зазначити, економічна додана вартість (EVA) – це відносно нова і всеосяжна концепція, яка вимірює економічну цінність, яку створюють бізнес-організації для своїх акціонерів. Великим доповненням, яке EVA приносить порівняно з традиційними інструментами економічних вимірювань, є досконале дослідження витрат щодо формування капіталу. Кінцева мета будь-якої бізнес-організації – створити цінність та підвищити вартість підприємства. Використання модифікацій EVA дозволяє вносити коригувальні дії щодо результатів діяльності бізнес структури з врахуванням інвестиційних ризиків в умовах невизначеності. Одна з головних цілей вартісно-орієнтованого методу в управлінні вартістю підприємством, є формування довгострокового розвитку бізнесу на основі ефективних управлінських рішень через координацію мотивованого менеджменту.

Використання різнобічних модифікацій вартісно-орієнтованого методу, обґрутування їх економічного змісту та особливостей структурної побудови створює умови компанії провести структурований порівняльний аналіз вартості підприємства як в поточному періоді так і довгостроковій перспективі. Результативність модифікацій EVA та приведення моделей до єдиного спільного значення дозволяє дослідити потенційні можливості бізнес процесів та бізнес структури в цілому, як наслідок сформував ефективну стратегічну модель розвитку компанії, що забезпечить зростання вартості підприємства в довгостроковій перспективі.

Література

1. Ameels A. Value –based management control processes to create value through integration a literature review. Режим доступу https://www.researchgate.net/publication/23646623_Value-based_management_control_processes_to_create_value_through_integration_a_literature_review
2. Damodaran A. Investment Valuation: Tools and Techniques for Determining the Value of any Asset /A. Damodaran. – University Edition: Kindle Edition. – 3rd Edition, 2012. – 1341 p.